శ్రీః

శివానన్దలహరీ

శ్లో॥ కలాభ్యాం చూడాలఙ్కృతశశికలాభ్యాం నిజతపః-
ఫలాభ్యాం భక్తేషు ప్రకటితఫలాభ్యాం భవతు మే ।
శివాభ్యామస్తోకత్రిభువనశివాభ్యాం హృది పున-
ర్భవాభ్యామానన్దస్ఫురదనుభవాభ్యాం నతిరియమ్ ॥ 1

శ్లో॥ గలన్తీ శమ్భో! త్వచ్చరితసరితః కిల్బిషరజో
దలన్తీ ధీకుల్యాసరణిషు పతన్తీ విజయతామ్ ।
దిశన్తీ సంసారభ్రమణపరితాపోపశమనం
వసన్తీ మచ్చేతోహ్రదభువి శివానన్దలహరీ ॥ 2

శ్లో॥ త్రయీవేద్యం హృద్యం త్రిపురహరమాద్యం త్రిణయనం
జటాభారోదారం చలదురగహారం మృగధరమ్ ।
మహాదేవం దేవం మయి సదయభావం పశుపతిం
చిదాలమ్బం సామ్బం శివమతివిడమ్బం హృది భజే ॥ 3

శ్లో॥ సహస్రం వర్తన్తే జగతి విబుధాః క్షుద్రఫలదా
న మన్యే స్వప్నే వా తదనుసరణం తత్కృతఫలమ్ ।
హరిబ్రహ్మాదీనామపి నికటభాజామసులభం
చిరం యాచే శమ్భో! శివ! తవ పదామ్భోజభజనమ్ ॥ 4

శ్లో॥ స్మృతౌ శాస్త్రే వైద్యే శకునకవితాగానఫణితౌ
పురాణే మన్త్రే వా స్తుతినటనహాస్యేష్వచతురః ।
కథం రాజ్ఞాం ప్రీతిర్భవతి మయి కోఽహం పశుపతే!
పశుం మాం సర్వజ్ఞ! ప్రథిత! కృపయా పాలయ విభో! ॥ 5

శ్లో॥ ఘటో వా మృత్పిణ్డోఽప్యణురపి చ ధూమోఽగ్నిరచలః
పటో వా తన్తుర్వా పరిహరతి కిం ఘోరశమనమ్ ।
వృథా కణ్ఠక్షోభం వహసి తరసా తర్కవచసా
పదామ్భోజం శమ్భోర్భజ పరమసౌఖ్యం వ్రజ సుధీః! ॥ 6

శ్లో॥ మనస్తే పాదాబ్జే నివసతు వచః స్తోత్రఫణితౌ
కరశ్చాభ్యర్చాయాం శ్రుతిరపి కథాకర్ణనవిధౌ ।
తవ ధ్యానే బుద్ధిర్నయనయుగలం మూర్తివిభవే
పరగ్రన్థైః కిం వా పరమశివ! జానే పరమతః ॥ 7

శ్లో॥ యథా బుద్ధిః శుక్తౌ రజతమితి కాచాశ్మని మణి-
ర్జలే పైష్టే క్షీరం భవతి మృగతృష్ణాసు సలిలమ్ ।
తథా దేవభ్రాన్త్యా భజతి భవదన్యం జడజనో
మహాదేవేశం త్వాం మనసి చ న మత్వా పశుపతే! ॥ 8

శ్లో॥ గభీరే కాసారే విశతి విజనే ఘోరవిపినే
విశాలే శైలే చ భ్రమతి కుసుమార్థం జడమతిః ।
సమర్ప్యైకం చేతఃసరసిజముమానాథ! భవతే
సుఖేనావస్థాతుం జన ఇహ న జానాతి కిమహో! ॥ 9

శ్లో॥ నరత్వం దేవత్వం నగవనమృగత్వం మశకతా
పశుత్వం కీటత్వం భవతు విహగత్వాది జననమ్ ।
సదా త్వత్పాదాబ్జస్మరణపరమానన్దలహరీ-
విహారాసక్తం చేద్ధృదయమిహ కిన్తేన వపుషా ॥ 10

శ్లో॥ వటుర్వా గేహీ వా యతిరపి జటీ వా తదితరో
నరో వా యః కశ్చిద్భవతు భవ కిన్తేన భవతి ।
యదీయం హృత్పద్మం యది భవదధీనం పశుపతే!
తదీయస్త్వం శమ్భో! భవసి భవభారఞ్చ వహసి ॥ 11

శ్లో॥ గుహాయాం గేహే వా బహిరపి వనే వాఽద్రిశిఖరే
జలే వా వహ్నౌ వా వసతు వసతేః కిం వద ఫలమ్ ।
సదా యస్యైవాన్తఃకరణమపి శమ్భో! తవ పదే
స్థితం చేద్యోగోఽసౌ స చ పరమయోగీ స చ సుఖీ ॥ 12

శ్లో॥ అసారే సంసారే నిజభజనదూరే జడధియా
భ్రమన్తం మామన్ధం పరమకృపయా పాతుముచితమ్ ।

మదన్యః కో దీనస్తవ కృపణరక్షాతినిపుణ-
స్త్వదన్యః కో వా మే త్రిజగతి శరణ్యః పశుపతే! ॥ 13

శ్లో॥ ప్రభుస్త్వం దీనానాం ఖలు పరమబన్ధుః పశుపతే!
ప్రముఖ్యోఽహం తేషామపి కిముత బన్ధుత్వమనయోః ।
త్వయైవ క్షన్తవ్యాః శివ! మదపరాధాశ్చ సకలాః
ప్రయత్నాత్కర్తవ్యం మదవనమియం బన్ధుసరణిః ॥ 14

శ్లో॥ ఉపేక్షా నో చేత్ కిం న హరసి భవద్ధ్యానవిముఖాం
దురాశాభూయిష్ఠాం విధిలిపిమశక్తో యది భవాన్ ।
శిరస్తద్వైధాత్రం న నఖలు సువృత్తం పశుపతే!
కథం వా నిర్యత్నం కరనఖముఖేనైవ లులితమ్ ॥ 15

శ్లో॥ విరిఞ్చిర్దీర్ఘాయుర్భవతు భవతా తత్పరశిర-
శ్చతుష్కం సంరక్ష్యం స ఖలు భువి దైన్యం లిఖితవాన్ ।
విచారః కో వా మాం విశద! కృపయా పాతి శివ! తే
కటాక్షవ్యాపారః స్వయమపి చ దీనావనపరః ॥ 16

శ్లో॥ ఫలాద్వా పుణ్యానాం మయి కరుణయా వా త్వయి విభో!
ప్రసన్నేఽపి స్వామిన్! భవదమలపాదాబ్జయుగలమ్ ।
కథం పశ్యేయం మాం స్థగయతి నమస్సంభ్రమజుషాం
నిలిమ్పానాం శ్రేణిర్నిజకనకమాణిక్యమకుటైః ॥ 17

శ్లో॥ త్వమేకో లోకానాం పరమఫలదో దివ్యపదవీం
వహన్తస్త్వన్మూలాం పునరపి భజన్తే హరిముఖాః ।
కియద్వా దాక్షిణ్యం తవ శివ! మదాశా చ కియతీ
కదా వా మద్రక్షాం వహసి కరుణాపూరితదృశా ॥ 18

శ్లో॥ దురాశాభూయిష్ఠే దురధిపగృహద్వారఘటకే
దురన్తే సంసారే దురితనిలయే దుఃఖజనకే ।
మదాయాసం కిం న వ్యపనయసి కస్యోపకృతయే
వదేయం ప్రీతిశ్చేత్తవ శివ! కృతార్థాః ఖలు! వయమ్ ॥ 19

శ్లో॥ సదా మోహాటవ్యాం చరతి యువతీనాం కుచగిరౌ
నటత్యాశాశాఖాస్వటతి ఝుటితి స్వైరమభితః ।
కపాలిన్! భిక్షో! మే హృదయకపిమత్యన్తచపలం
దృఢం భక్త్యా బద్ధ్వా శివ! భవదధీనం కురు విభో! ॥ 20

శ్లో॥ ధృతిస్తమ్భాధారాం దృఢగుణనిబద్ధాం సగమనాం
విచిత్రాం పద్మాఢ్యాం ప్రతిదివససన్మార్గఘటితామ్ ।
స్మరారే! మచ్చేతస్స్ఫుటపటకుటీం ప్రాప్య విశదాం
జయ స్వామిన్! శక్త్యా సహ శివగణైస్సేవిత! విభో! ॥ 21

శ్లో॥ ప్రలోభాద్యైరర్థాహరణపరతన్త్రో ధనిగృహే
ప్రవేశోద్యుక్తస్సన్ భ్రమతి బహుధా తస్కరపతే! ।
ఇమం చేతశ్చోరం కథమిహ సహే శంకర! విభో!
తవాధీనం కృత్వా మయి నిరపరాధే కురు కృపామ్ ॥ 22

శ్లో॥ కరోమి త్వత్పూజాం సపది సుఖదో మే భవ విభో!
విధిత్వం విష్ణుత్వం దిశసి ఖలు! తస్యాః ఫలమితి ।
పునశ్చ త్వాం ద్రష్టుం దివి భువి వహన్ పక్షిమృగతా-
మదృష్ట్వా తత్ఖేదం కథమిహ సహే శఙ్కర! విభో! ॥ 23

శ్లో॥ కదా వా కైలాసే కనకమణిసౌధే సహగణై-
ర్వసన్ శంభోరగ్రే స్ఫుటఘటితమూర్ధాఞ్జలిపుటః ।
విభో! సామ్బ! స్వామిన్! పరమశివ! పాహీతి నిగదన్
విధాతౄణాం కల్పాన్ క్షణమివ వినేష్యామి సుఖతః ॥ 24

శ్లో॥ స్తవైర్బ్రహ్మాదీనాం జయజయవచోభిర్నియమినాం
గణానాం కేలీభిర్మదకలమహోక్షస్య కకుది ।
స్థితం నీలగ్రీవం త్రిణయనముమాశ్లిష్టవపుషం
కదా త్వాం పశ్యేయం కరధృతమృగం ఖణ్డపరశుమ్ ॥ 25

శ్లో॥ కదా వా త్వాం దృష్ట్వా గిరిశ! తవ భవ్యాఙ్ఘ్రియుగలం
గృహీత్వా హస్తాభ్యాం శిరసి నయనే వక్షసి వహన్ ।

సమాశ్లిష్యాఘ్రాయ స్ఫుటజలజగన్ధాన్ పరిమలా-
నలభ్యాం బ్రహ్మాద్యైర్ముదమనుభవిష్యామి హృదయే ॥ 26

శ్లో॥ కరస్థే హేమాద్రౌ గిరిశ! నికటస్థే ధనపతౌ
గృహస్థే స్వర్భూజాఽమరసురభిచిన్తామణిగణే ।
శిరస్థే శీతాంశౌ చరణయుగలస్థేఽఖిలశుభే
కమర్థం దాస్యేఽహం భవతు భవదర్థం మమ మనః ॥ 27

శ్లో॥ సారూప్యం తవ పూజనే శివ! మహాదేవేతి సంకీర్తనే
సామీప్యం శివభక్తిధుర్యజనతాసాఙ్గత్యసమ్భాషణే ।
సాలోక్యఞ్చ చరాచరాత్మకతనుధ్యానే భవానీపతే!
సాయుజ్యం మమ సిద్ధమత్రభవతి స్వామిన్! కృతార్థోఽస్మ్యహమ్ ॥ 28

శ్లో॥ త్వత్పాదామ్బుజమర్చయామి పరమం త్వాం చిన్తయామ్యన్వహం
త్వామీశం శరణం వ్రజామి వచసా త్వామేవ యాచే విభో! ।
వీక్షామ్మే దిశ చాక్షుషీం సకరుణాం దివ్యైశ్చిరం ప్రార్థితాం
శమ్భో! లోకగురో! మదీయమనసః సౌఖ్యోపదేశం కురు ॥ 29

శ్లో॥ వస్త్రోద్ధూతవిధౌ సహస్రకరతా పుష్పార్చనే విష్ణుతా
గన్ధే గన్ధవహాత్మతాఽన్నపచనే బర్హిర్ముఖాధ్యక్షతా ।
పాత్రే కాఞ్చనగర్భతాస్తి మయి చేద్ బాలేన్దుచూడామణే!
శుశ్రూషాం కరవాణి తే పశుపతే! స్వామిన్! త్రిలోకీగురో! ॥ 30

శ్లో॥ నాలం వా పరమోపకారకమిదం త్వేకం పశూనాం పతే!
పశ్యన్ కుక్షిగతాన్ చరాచరగణాన్ బాహ్యస్థితాన్ రక్షితుమ్ ।
సర్వామర్త్యపలాయనౌషధమతిజ్వాలాకరం భీకరం
నిక్షిప్తం గరలం గలే న గిలితం నోద్గీర్ణమేవ త్వయా ॥ 31

శ్లో॥ జ్వాలోగ్రః సకలామరాతిభయదః క్ష్వేలః కథం వా త్వయా
దృష్టః కిఞ్చ కరే ధృతః కరతలే కిం పక్వజమ్బూఫలమ్ ।
జిహ్వాయాం నిహితశ్చ సిద్ధఘుటికా వా కణ్ఠదేశే భృతః
కిన్తే నీలమణిర్విభూషణమయం శమ్భో! మహాత్మన్! వద ॥ 32

శ్లో॥ నాలం వా సకృదేవ దేవ! భవతస్సేవా నతిర్వా నుతిః
పూజా వా స్మరణం కథాశ్రవణమప్యాలోకనం మాదృశామ్ ।
స్వామిన్నస్థిరదేవతానుసరణాయాసేన కిం లభ్యతే
కా వా ముక్తిరితః కుతో భవతి చేత్ కిం ప్రార్థనీయం తదా ॥ 33

శ్లో॥ కిం బ్రూమస్తవ సాహసం పశుపతే! కస్యాస్తి శమ్భో! భవ-
ద్ధైర్యం చేదృశమాత్మనః స్థితిరియఞ్చాన్యైః కథం లభ్యతే ।
భ్రశ్యద్దేవగణం త్రసన్మునిగణం నశ్యత్ప్రపఞ్చం లయం
పశ్యన్నిర్భయ ఏక ఏవ విహరత్యానన్దసాన్ద్రో భవాన్ ॥ 34

శ్లో॥ యోగక్షేమధురన్ధరస్య సకలశ్రేయఃప్రదోద్యోగినో
దృష్టాదృష్టమతోపదేశకృతినో బాహ్యాన్తరవ్యాపినః ।
సర్వజ్ఞస్య దయాకరస్య భవతః కిం వేదితవ్యం మయా
శమ్భో! త్వం పరమాన్తరఙ్గ ఇతి మే చిత్తే స్మరామ్యన్వహమ్ ॥ 35

శ్లో॥ భక్తో భక్తిగుణావృతే ముదమృతాపూర్ణే ప్రసన్నే మనః-
కుమ్భే సామ్బ! తవాఙ్ఘ్రిపల్లవయుగం సంస్థాప్య సంవిత్ఫలమ్ ।
సత్త్వం మన్త్రముదీరయన్నిజశరీరాగారశుద్ధిం వహన్
పుణ్యాహం ప్రకటీకరోమి రుచిరం కల్యాణమాపాదయన్ ॥ 36

శ్లో॥ ఆమ్నాయామ్బుధిమాదరేణ సుమనస్సఙ్ఘాః సముద్యన్మనో
మన్థానం దృఢభక్తిరజ్జుసహితం కృత్వా మథిత్వా తతః ।
సోమం కల్పతరుం సుపర్వసురభిం చిన్తామణిం ధీమతాం
నిత్యానన్దసుధాం నిరన్తరరమాసౌభాగ్యమాతన్వతే ॥ 37

శ్లో॥ ప్రాక్పుణ్యాచలమార్గదర్శితసుధామూర్తిః ప్రసన్నః శివః
సోమః సద్గుణసేవితో మృగధరః పూర్ణస్తమోమోచకః ।
చేతఃపుష్కరలక్షితో భవతి చేదానన్దపాథోనిధిః
ప్రాగల్భ్యేన విజృమ్భతే సుమనసాం వృత్తిస్తదా జాయతే ॥ 38

శ్లో॥ ధర్మో మే చతురఙ్ఘ్రికః సుచరితః పాపం వినాశం గతం
కామక్రోధమదాదయో విగలితాః కాలాః సుఖావిష్కృతాః ।

జ్ఞానానన్యమహౌషధిః సుఫలితా కైవల్యనాథే! సదా
మాన్యే మానసపుణ్డరీకనగరే రాజావతంసే స్థితే ॥ 39

శ్లో॥ ధీయన్త్రేణ వచోఘటేన కవితాకుల్యోపకుల్యాక్రమై-
రానీతైశ్చ సదాశివస్య చరితామ్భోరాశిదివ్యామృతైః ।
హృత్కేదారయుతాశ్చ భక్తికలమాః సాఫల్యమాతన్వతే
దుర్భిక్షాన్మమ సేవకస్య భగవన్! విశ్వేశ! భీతిః కుతః ॥ 40

శ్లో॥ పాపోత్పాతవిమోచనాయ రుచిరైశ్వర్యాయ మృత్యుఞ్జయ!
స్తోత్రధ్యాననతిప్రదక్షిణసపర్యాలోకనాకర్ణనే ।
జిహ్వాచిత్తశిరోఙ్ఘ్రిహస్తనయనశ్రోత్రైరహం ప్రార్థితో
మామాజ్ఞాపయ తన్నిరూపయ ముహుర్మామేవ మా మేఽవచః ॥ 41

శ్లో॥ గామ్భీర్యం పరిఖాపదం ఘనధృతిః ప్రాకార ఉద్యద్గుణ-
స్తోమశ్చాప్తబలం ఘనేన్ద్రియచయో ద్వారాణి దేహే స్థితః ।
విద్యావస్తుసమృద్ధిరిత్యఖిలసామగ్రీసమేతే సదా
దుర్గాతిప్రియ! దేవ! మామకమనోదుర్గే నివాసం కురు ॥ 42

శ్లో॥ మా గచ్ఛ (స్త్వ)త్వమితస్తతో గిరిశ! భో! మయ్యేవ వాసం కురు
స్వామిన్నాదికిరాత! మామకమనఃకాన్తారసీమాన్తరే ।
వర్తన్తే బహుశో మృగా మదజుషో మాత్సర్యమోహాదయ-
స్తాన్ హత్వా మృగయావినోదరుచితాలాభఞ్చ సమ్ప్రాప్స్యసి ॥ 43

శ్లో॥ కరలగ్నమృగః కరీన్ద్రభఙ్గో
ఘనశార్దూలవిఖణ్డనోఽస్తజన్తుః ।
గిరిశో విశదాకృతిశ్చ చేతః-
కుహరే పఞ్చముఖోఽస్తి మే కుతో భీః ॥ 44

శ్లో॥ ఛన్దఃశాఖిశిఖాన్వితైర్ద్విజవరైః సంసేవితే శాశ్వతే
సౌఖ్యాపాదిని ఖేదభేదిని సుధాసారైః ఫలైర్దీపితే ।
చేతఃపక్షిశిఖామణే! త్యజ వృథాసఞ్చారమన్యైరలం
నిత్యం శఙ్కరపాదపద్మయుగలీనీడే విహారం కురు ॥ 45

శ్లో॥ ఆకీర్ణే నఖరాజికాన్తివిభవైరుద్యత్సుధావైభవై-
రాధౌతేఽపి చ పద్మరాగలలితే హంసవ్రజైరాశ్రితే ।
నిత్యం భక్తివధూగణైశ్చ రహసి స్వేచ్ఛావిహారం కురు
స్థిత్వా మానసరాజహంస! గిరిజానాథాఙ్ఘ్రిసౌధాన్తరే ॥ 46

శ్లో॥ శమ్భుధ్యానవసన్తసఙ్గిని హృదారామేఽఘజీర్ణచ్ఛదాః
స్రస్తా భక్తిలతాచ్ఛటా విలసితాః పుణ్యప్రవాలశ్రితాః ।
దీప్యన్తే గుణకోరకా జపవచఃపుష్పాణి సద్వాసనా
జ్ఞానానన్దసుధామరన్దలహరీ సంవిత్ఫలాభ్యున్నతిః ॥ 47

శ్లో॥ నిత్యానన్దరసాలయం సురమునిస్వాన్తామ్బుజాతాశ్రయం
స్వచ్ఛం సద్ద్విజసేవితం కలుషహృత్సద్వాసనావిష్కృతమ్ ।
శమ్భుధ్యానసరోవరం వ్రజ మనోహంసావతంస! స్థిరం
కిం క్షుద్రాశ్రయపల్వలభ్రమణసఞ్జాతశ్రమం ప్రాప్స్యసి ॥ 48

శ్లో॥ ఆనన్దామృతపూరితా హరపదామ్భోజాలవాలోద్యతా
స్థైర్యోపఘ్నముపేత్య భక్తిలతికా శాఖోపశాఖాన్వితా ।
ఉచ్చైర్మానసకాయమానపటలీమాక్రమ్య నిష్కల్మషా
నిత్యాభీష్టఫలప్రదా భవతు మే సత్కర్మసంవర్ధితా ॥ 49

శ్లో॥ సన్ధ్యారమ్భవిజృమ్భితం శ్రుతిశిరస్స్థానాన్తరాధిష్ఠితం
సప్రేమభ్రమరాభిరామమసకృత్ సద్వాసనాశోభితమ్ ।
భోగీన్ద్రాభరణం సమస్తసుమనఃపూజ్యం గుణావిష్కృతం
సేవే శ్రీగిరిమల్లికార్జునమహాలిఙ్గం శివాలిఙ్గితమ్ ॥ 50

శ్లో॥ భృఙ్గీచ్ఛానటనోత్కటః కరిమదగ్రాహీ స్ఫురన్మాధవా-
హ్లాదో నాదయుతో మహాసితవపుః పఞ్చేషుణా చాదృతః ।
సత్పక్షస్సుమనోవనేషు స పునస్సాక్షాన్మదీయే మనో-
రాజీవే భ్రమరాధిపో విహరతాం శ్రీశైలవాసీ విభుః ॥ 51

శ్లో॥ కారుణ్యామృతవర్షిణం ఘనవిపద్గ్రీష్మచ్ఛిదాకర్మఠం
విద్యాసస్యఫలోదయాయ సుమనస్సంసేవ్యమిచ్ఛాకృతిమ్ ।

నృత్యద్భక్తమయూరమద్రినిలయం చఞ్చజ్జటామణ్డలం
శమ్భో! వాఞ్ఛతి నీలకన్ధర! సదా త్వాం మే మనశ్చాతకః ॥ 52

శ్లో॥ ఆకాశేన శిఖీ సమస్తఫణినాం నేత్రా కలాపీ నతా-
ఽనుగ్రాహిప్రణవోపదేశనినదైః కేకీతి యో గీయతే ।
శ్యామాం శైలసముద్భవాం ఘనరుచిం దృష్ట్వా నటన్తం ముదా
వేదాన్తోపవనే విహారరసికం తం నీలకణ్ఠం భజే ॥ 53

శ్లో॥ సన్ధ్యాఘర్మదినాత్యయో హరికరాఘాతప్రభూతానక-
ధ్వానో వారిదగర్జితం దివిషదాం దృష్టిచ్ఛటా చఞ్చలా ।
భక్తానాం పరితోషబాష్పవితతిర్వృష్టిర్మయూరీ శివా
యస్మిన్నుజ్జ్వలతాణ్డవం విజయతే తం నీలకణ్ఠం భజే ॥ 54

శ్లో॥ ఆద్యాయామితతేజసే శ్రుతిపదైర్వేద్యాయ సాధ్యాయ తే
విద్యానన్దమయాత్మనే త్రిజగతః సంరక్షణోద్యోగినే ।
ధ్యేయాయాఖిలయోగిభిః సురగణైర్గేయాయ మాయావినే
సమ్యక్తాణ్డవసమ్భ్రమాయ జటినే సేయం నతిశ్శమ్భవే ॥ 55

శ్లో॥ నిత్యాయ త్రిగుణాత్మనే పురజితే కాత్యాయనీశ్రేయసే
సత్యాయాదికుటుమ్బినే మునిమనఃప్రత్యక్షచిన్మూర్తయే ।
మాయాసృష్టజగత్త్రయాయ సకలామ్నాయాన్తసఞ్చారిణే
సాయం తాణ్డవసమ్భ్రమాయ జటినే సేయం నతిశ్శంభవే ॥ 56

శ్లో॥ నిత్యం స్వోదరపోషణాయ సకలానుద్దిశ్య విత్తాశయా
వ్యర్థం పర్యటనం కరోమి భవతస్సేవాం న జానే విభో! ।
మజ్జన్మాన్తరపుణ్యపాకబలతస్త్వం శర్వ! సర్వాన్తర-
స్తిష్ఠస్యేవ హి తేన వా పశుపతే! తే రక్షణీయోఽస్మ్యహమ్ ॥ 57

శ్లో॥ ఏకో వారిజబాన్ధవః క్షితినభోవ్యాప్తం తమోమణ్డలం
భిత్త్వా లోచనగోచరోఽపి భవతి త్వం కోటిసూర్యప్రభః ।
వేద్యః కిన్న భవస్యహెూ! ఘనతరం కీదృగ్భవేన్మత్తమ-
స్తత్సర్వం వ్యపనీయ మే పశుపతే! సాక్షాత్ ప్రసన్నో భవ ॥ 58

శ్లో॥ హంసః పద్మవనం సమిచ్ఛతి యథా నీలామ్బుదం చాతకః
కోకః కోకనదప్రియం ప్రతిదినం చన్ద్రం చకోరస్తథా ।
చేతో వాఞ్ఛతి మామకం పశుపతే! చిన్మార్గమృగ్యం విభో!
గౌరీనాథ! భవత్పదాబ్జయుగలం కైవల్యసౌఖ్యప్రదమ్ ॥ 59

శ్లో॥ రోధస్తోయహృతః శ్రమేణ పథికశ్ఛాయాం తరోర్వృష్టితో
భీతః స్వస్థగృహం గృహస్థమతిథిర్దీనః ప్రభుం ధార్మికమ్ ।
దీపం సన్తమసాకులశ్చ శిఖినం శీతావృతస్త్వం తథా
చేతః సర్వభయాపహం వ్రజ సుఖం శమ్భోః పదామ్భోరుహమ్ ॥ 60

శ్లో॥ అఙ్కోలం నిజబీజసన్తతిరయస్కాన్తోపలం సూచికా
సాధ్వీ నైజవిభుం లతా క్షితిరుహం సిన్ధుః సరిద్వల్లభమ్ ।
ప్రాప్నోతీహ యథా తథా పశుపతేః పాదారవిన్దద్వయం
చేతోవృత్తిరుపేత్య తిష్ఠతి సదా సా భక్తిరిత్యుచ్యతే ॥ 61

శ్లో॥ ఆనన్దాశ్రుభిరాతనోతి పులకం నైర్మల్యతచ్ఛాదనం
వాచాశఙ్ఖముఖే స్థితైశ్చ జఠరాపూర్తిం చరిత్రామృతైః ।
రుద్రాక్షైర్భసితేన దేవ! వపుషో రక్షాం భవద్భావనా-
పర్యఙ్కే వినివేశ్య భక్తిజననీ భక్తార్భకం రక్షతి ॥ 62

శ్లో॥ మార్గావర్తితపాదుకా పశుపతేరఙ్గస్య కూర్చాయతే
గణ్డూషామ్బునిషేచనం పురరిపోర్దివ్యాభిషేకాయతే ।
కిఞ్చిద్భక్షితమాంసశేషకబలం నవ్యోపహారాయతే
భక్తిః కిం న కరోత్యహో! వనచరో భక్తావతంసాయతే ॥ 63

శ్లో॥ వక్షస్తాడనమన్తకస్య కఠినాపస్మారసమ్మర్దనం
భూభృత్పర్యటనం నమస్సురశిరఃకోటీరసఙ్ఘర్షణమ్ ।
కర్మేదం మృదులస్య తావకపదద్వన్ద్వస్య గౌరీపతే!
మచ్చేతోమణిపాదుకావిహరణం శమ్భో! సదాఙ్గీకురు ॥ 64

శ్లో॥ వక్షస్తాడనశఙ్కయా విచలితో వైవస్వతో నిర్జరాః
కోటీరోజ్జ్వలరత్నదీపకలికానీరాజనం కుర్వతే ।

దృష్ట్వా ముక్తివధూస్తనోతి నిభృతాశ్లేషం భవానీపతే!
యచ్చేతస్తవ పాదపద్మభజనం తస్యేహ కిం దుర్లభమ్ ॥ 65

శ్లో॥ క్రీడార్థం సృజసి ప్రపఞ్చమఖిలం క్రీడామృగాస్తే జనా
యత్కర్మాచరితం మయా చ భవతః ప్రీత్యై భవత్యేవ తత్ ।
శమ్భో స్వస్య కుతూహలస్య కరణం మచ్చేష్టితం నిశ్చితం
తస్మాన్మామకరక్షణం పశుపతే! కర్తవ్యమేవ త్వయా ॥ 66

శ్లో॥ బహువిధపరితోషబాష్పపూర-
స్ఫుటపులకాఙ్కితచారుభోగభూమిమ్ ।
చిరపదఫలకాంక్షిసేవ్యమానాం
పరమసదాశివభావనాం ప్రపద్యే ॥ 67

శ్లో॥ అమితముదమృతం ముహుర్దుహన్తీం
విమలభవత్పదగోష్ఠమావసన్తీమ్ ।
సదయ! పశుపతే! సుపుణ్యపాకాం
మమ పరిపాలయ భక్తిధేనుమేకామ్ ॥ 68

శ్లో॥ జడతా పశుతా కలఙ్కితా
కుటిలచరత్వం చ నాస్తి మయి దేవ ।
అస్తి యది రాజమౌలే!
భవదాభరణస్య నాస్మి కిం పాత్రమ్ ॥ 69

శ్లో॥ అరహసి రహసి స్వతన్త్రబుద్ధ్యా
వరివసితుం సులభః ప్రసన్నమూర్తిః ।
అగణితఫలదాయకః ప్రభుర్మే
జగదధికో హృది రాజశేఖరోఽస్తి ॥ 70

శ్లో॥ ఆరూఢభక్తిగుణకుఞ్చితభావచాప-
యుక్తైః శివస్మరణబాణగణైరమోఘైః ।
నిర్జిత్య కిల్బిషరిపూన్ విజయీ సుధీన్ద్రః
సానన్దమావహతి సుస్థిరరాజలక్ష్మీమ్ ॥ 71

శ్లో॥ ధ్యానాఞ్జనేన సమవేక్ష్య తమఃప్రదేశం
భిత్త్వా మహాబలిభిరీశ్వరనామమన్త్రైః ।
దివ్యాశ్రితం భుజగభూషణముద్వహన్తి
యే పాదపద్మమిహ తే శివ! తే కృతార్థాః ॥ 72

శ్లో॥ భూదారతాముదవహద్యదపేక్షయా శ్రీ-
భూదార ఏవ కిమతః సుమతే! లభస్వ ।
కేదారమాకలితముక్తిమహౌషధీనాం
పాదారవిన్దభజనం పరమేశ్వరస్య ॥ 73

శ్లో॥ ఆశాపాశక్లేశదుర్వాసనాది-
భేదోద్యుక్తైర్దివ్యగన్ధైరమన్దైః ।
ఆశాశాటీకస్య పాదారవిన్దం
చేతఃపేటీం వాసితామ్మే తనోతు ॥ 74

శ్లో॥ కల్యాణినాం సరసచిత్రగతిం సవేగం
సర్వేఙ్గితజ్ఞమనఘం ధ్రువలక్షణాఢ్యమ్ ।
చేతస్తురఙ్గమధిరుహ్య చర స్మరారే
నేతః! సమస్తజగతాం వృషభాధిరూఢ! ॥ 75

శ్లో॥ భక్తిర్మహేశపదపుష్కరమావసన్తీ
కాదమ్బినీవ కురుతే పరితోషవర్షమ్ ।
సమ్పూరితో భవతి యస్య మనస్తటాక-
స్తజ్జన్మసస్యమఖిలం సకలఞ్చ నాన్యత్ ॥ 76

శ్లో॥ బుద్ధిః స్థిరా భవితుమీశ్వరపాదపద్మ-
సక్తా వధూర్విరహిణీవ సదా స్మరన్తీ ।
సద్భావనాస్మరణదర్శనకీర్తనాది
సమ్మోహితేవ శివమన్త్రజపేన విన్తే ॥ 77

శ్లో॥ సదుపచారవిధిష్వనుబోధితాం
సవినయాం సుహృదం సదుపాశ్రితామ్ ।

మమ సముద్ధర బుద్ధిమిమాం ప్రభో!
వరగుణేన నవోఢవధూమివ ॥ 78

శ్లో॥ నిత్యం యోగిమనస్సరోజదలసఞ్చారక్షమస్త్వత్క్రమః
శమ్భో! తేన కథం కఠోరయమరాడ్వక్షఃకవాటక్షతిః ।
అత్యన్తం మృదులం త్వదఙ్ఘ్రియుగలం హా! మే మనశ్చిన్తయ-
త్యేతల్లోచనగోచరం కురు విభో! హస్తేన సంవాహయే ॥ 79

శ్లో॥ ఏష్యత్యేష జనిం మనోఽస్య కఠినం తస్మిన్నటానీతి మ-
ద్రక్షాయై గిరిసీమ్ని కోమలపదన్యాసః పురాభ్యాసితః ।
నోచేద్దివ్యగృహాన్తరేషు సుమనస్తల్పేషు వేద్యాదిషు
ప్రాయః సత్సు శిలాతలేషు నటనం శమ్భో! కిమర్థం తవ ॥ 80

శ్లో॥ కఞ్చిత్కాలముమామహేశ! భవతః పాదారవిన్దార్చనైః
కఞ్చిద్ధ్యానసమాధిభిశ్చ నతిభిః కఞ్చిత్కథాకర్ణనైః ।
కఞ్చిత్ కఞ్చిదవేక్షణైశ్చ నుతిభిః కఞ్చిద్దశామీదృశీం
యః ప్రాప్నోతి ముదా త్వదర్పితమనా జీవన్ స ముక్తః ఖలు!॥81

శ్లో॥ బాణత్వం వృషభత్వమర్ధవపుషా భార్యాత్వమార్యాపతే!
ఘోణిత్వం సఖితా మృదఙ్గవహతా చేత్యాది రూపం దధౌ ।
త్వత్పాదే నయనార్పణఞ్చ కృతవాన్ త్వద్దేహభాగో హరిః
పూజ్యాత్పూజ్యతరః స ఏవ హి న చేత్ కో వా తదన్యోఽధికః ॥ 82

శ్లో॥ జననమృతియుతానాం సేవయా దేవతానాం
న భవతి సుఖలేశః సంశయో నాస్తి తత్ర ।
అజనిమమృతరూపం సామ్బమీశం భజన్తే
య ఇహ పరమసౌఖ్యం తే హి ధన్యా లభన్తే ॥ 83

శ్లో॥ శివ! తవ పరిచర్యాసన్నిధానాయ గౌర్యా
భవ! మమ గుణధుర్యాం బుద్ధికన్యాం ప్రదాస్యే ।
సకలభువనబన్ధో! సచ్చిదానన్దసిన్ధో!
సదయ! హృదయగేహే సర్వదా సంవస త్వమ్ ॥ 84

శ్లో॥ జలధిమథనదక్షో నైవ పాతాలభేదీ
న చ వనమృగయాయాం నైవ లుబ్ధః ప్రవీణః ।
అశనకుసుమభూషావస్త్రముఖ్యాం సపర్యాం
కథయ కథమహం తే కల్పయానీన్దుమౌలే! ॥ 85

శ్లో॥ పూజాద్రవ్యసమృద్ధయో విరచితాః పూజాం కథం కుర్మహే
పక్షిత్వం న చ వా కిటిత్వమపి న ప్రాప్తం మయా దుర్లభమ్ ।
జానే మస్తకమఙ్ఘ్రిపల్లవముమాజానే! న తేఽహం విభో!
న జ్ఞాతం హి పితామహేన హరిణా తత్త్వేన తద్రూపిణా ॥ 86

శ్లో॥ అశనం గరలం ఫణీ కలాపో
వసనం చర్మ చ వాహనం మహోక్షః ।
మమ దాస్యసి కిం కిమస్తి శమ్భో!
తవ పాదామ్బుజభక్తిమేవ దేహి ॥ 87

శ్లో॥ యదా కృతామ్భోనిధిసేతుబన్ధనః
కరస్థలాధఃకృతపర్వతాధిపః ।
భవాని తే లఙ్ఘితపద్మసమ్భవ-
స్తదా శివార్చాస్తవభావనక్షమః ॥ 88

శ్లో॥ నతిభిర్నుతిభిస్త్వమీశ! పూజా-
విధిభిర్ధ్యానసమాధిభిర్న తుష్టః ।
ధనుషా ముసలేన చాశ్మభిర్వా
వద తే ప్రీతికరం తథా కరోమి ॥ 89

శ్లో॥ వచసా చరితం వదామి శమ్భో-
రహముద్యోగవిధాసు తేఽప్రసక్తః ।
మనసా కృతిమీశ్వరస్య సేవే
శిరసా చైవ సదాశివం నమామి ॥ 90

శ్లో॥ ఆద్యాఽవిద్యా హృద్గతా నిర్గతాసీ-
ద్విద్యా హృద్యా హృద్గతా త్వత్ప్రసాదాత్ ।

సేవే నిత్యం శ్రీకరం త్వత్పదాబ్జం
భావే ముక్తేర్భాజనం రాజమౌలే! ॥ 91

శ్లో॥ దూరీకృతాని దురితాని దురక్షరాణి
దౌర్భాగ్యదుఃఖదురహఙ్కృతిదుర్వచాంసి ।
సారం త్వదీయచరితం నితరాం పిబన్తం
గౌరీశ! మామిహ సముద్ధర సత్కటాక్షైః ॥ 92

శ్లో॥ సోమకలాధరమౌలౌ
కోమలఘనకన్ధరే మహామహసి ।
స్వామిని గిరిజానాథే
మామకహృదయం నిరన్తరం రమతామ్ ॥ 93

శ్లో॥ సా రసనా తే నయనే
తావేవ కరౌ స ఏవ కృతకృత్యః ।
యా యే యౌ యో భర్గం
వదతీక్షేతే సదార్చతః స్మరతి ॥ 94

శ్లో॥ అతిమృదులౌ మమ చరణా-
వతికఠినం తే మనో భవానీశ! ।
ఇతి విచికిత్సాం సన్త్యజ
శివ! కథమాసీద్గిరౌ తథా వేశః ॥ 95

శ్లో॥ ధైర్యాఙ్కుశేన నిభృతం
రభసాదాకృష్య భక్తిశృఙ్ఖలయా ।
పురహర! చరణాలానే
హృదయమదేభం బధాన చిద్యన్త్రైః ॥ 96

శ్లో॥ ప్రచరత్యభితః ప్రగల్భవృత్త్యా
మదవానేష మనఃకరీ గరీయాన్ ।
పరిగృహ్య నయేన భక్తిరజ్జ్వా
పరమ! స్థాణుపదం దృఢం నయాముమ్ ॥ 97

శ్లో॥ సర్వాలఙ్కారయుక్తాం సరలపదయుతాం సాధువృత్తాం సువర్ణాం
సద్భిః సంస్తూయమానాం సరసగుణయుతాం లక్షితాం లక్షణాఢ్యామ్ ।
ఉద్యద్భూషావిశేషాముపగతవినయాం ద్యోతమానార్థరేఖాం
కల్యాణీం దేవ! గౌరీప్రియ! మమ కవితాకన్యకాం త్వం గృహాణ ॥ 98

శ్లో॥ ఇదం తే యుక్తం వా పరమశివ! కారుణ్యజలధే!
గతౌ తిర్యగ్రూపం తవ పదశిరోదర్శనధియా ।
హరిబ్రహ్మాణౌ తౌ దివి భువి చరన్తౌ శ్రమయుతౌ
కథం శమ్భో! స్వామిన్! కథయ మమ వేద్యోఽసి పురతః ॥ 99

శ్లో॥ స్తోత్రేణాలమహం ప్రవచ్మి న మృషా దేవా విరిఞ్చాదయః
స్తుత్యానాం గణనాప్రసఙ్గసమయే త్వామగ్రగణ్యం విదుః ।
మాహాత్మ్యాగ్రవిచారణప్రకరణే ధానాతుషస్తోమవ-
ద్ధూతాస్త్వాం విదురుత్తమోత్తమఫలం శమ్భో! భవత్సేవకాః ॥ 100

॥ ఇతి శ్రీమచ్ఛఙ్కరాచార్యవిరచితశివానన్దలహరీ సమాప్తా ॥

శ్రీః

అక్షరదోషరహితము
కంఠహారముగా ధరింతురుగాక!

శ్రీమతి వేముల సామ్రాజ్యం, నాగేశ్వరరావు దంపతులు

